

10–11 червня 2021 року. Львів : Львівський науковий форум. 2021. С. 58–60.

4. Назаренко С. М., Майстро Д. С., Перерва П. Г. Сучасні проблеми захисту прав інтелектуальної власності в Україні. *Законодавство України у сфері інтелектуальної власності та його правозастосування: національні, європейські та міжнародні виміри* : матеріали 6-ї Всеукраїнської наук.-практ. конф. молодих вчених та студентів з проблем інтелектуальної власності, 27 вересня 2018 р. Київ : Інтерсервіс. 2018. С. 190–194.
5. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27.06.2014 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011
6. Федоришин Г. В. Проблеми захисту прав інтелектуальної власності в Україні. *Правове забезпечення розвитку освіти і науки в контексті євроінтеграції України* : матеріали міжнародної наукової онлайн-конференції м. Київ, 1–2 квітня 2020 року. Київ : П'ятнадцять юридичні читання. 2020. С. 178–180.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-268-8-9>

Крижевська О. О.,

кандидат юридичних наук,

*доцент кафедри нотаріального, виконавчого процесу та адвокатури,
прокуратури, судоустрою*

Навчально-наукового інституту права

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

СУБ'ЄКТИ НОТАРІАЛЬНИХ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН

Поряд з об'єктом ще одним елементом нотаріальних процесуальних правовідносин як і в структурі інших правовідносин виділяють його суб'єктів.

Дослідження суб'єктів нотаріальних процесуальних правовідносин не втрачає своєї актуальності, адже із огляду на масштабний елементний склад даного інституту його складові отримали замало наукової уваги та аналізу.

С.Я. Фурса поділяє суб'єктів нотаріальних процесуальних правовідносин на три групи. До першої групи належать особи, які

вчиняють нотаріальні провадження та допоміжний персонал. До другої групи належать особи, які беруть участь у нотаріальному провадженні. До третьої групи належать особи, які сприяють нотаріусу у вчиненні нотаріального провадження [1, с. 121–122]. В.В. Баранкова вважає, що залежно від функцій та мети участі у нотаріальному процесі всі його суб'єкти можуть бути розподілені на три групи: особи, наділені правом вчинення нотаріальних дій (нотаріальні органи); особи, заінтересовані у вчиненні нотаріальної дії; особи, які сприяють вчиненню нотаріальної дії [2, с. 156]. І.Г. Бережна у розробленому проекті Нотаріального процесуального кодексу серед учасників нотаріального процесу також виокремлює осіб, заінтересованих у вчиненні нотаріальної дії, та осіб, що сприяють здійсненню нотаріальної діяльності [3]. М.С. Долинська усіх суб'єктів нотаріального процесуального права поділяє на чотири групи. Першою групою у неї охоплені суб'єкти, які мають право вчиняти нотаріальні дії; до другої групи суб'єктів нотаріального процесу належать особи, що звертаються по вчинення нотаріальних дій; до третьої групи суб'єктів нотаріального процесу відносяться органи державної влади України; до четвертої групи суб'єктів нотаріального процесу, на її думку, слід віднести органи самоврядування нотаріусів [4, с. 169–171].

На наш погляд, досить дискусійною виглядає остання класифікація. По-перше, зазначена класифікація, більш ймовірно, є класифікацією не суб'єктів нотаріального процесуального права чи суб'єктів нотаріального процесу, як про те у окремих місцях зазначає М.С. Долинська, а суб'єктів нотаріального права. Це пояснюється тим, що, наприклад, ні такі суб'єкти як органи державної влади, до яких М.С. Долинська відносить органи, що здійснюють владні повноваження щодо врегулювання організації нотаріату і контролю за здійсненням нотаріальної діяльності [4, с. 169], ні такі суб'єкти як органи самоврядування нотаріусів жодної участі у нотаріальних процесуальних правовідносинах, які складаються вже в процесі здійснення нотаріусами нотаріальних дій, не беруть. Вони беруть участь у нотаріальних правовідносинах, що складаються у зв'язку з організацією інституту нотаріату, через це можуть бути визнані суб'єктами нотаріального права, а не суб'єктами нотаріального процесу. По-друге, ця класифікація жодним чином не охоплює цілу групу суб'єктів нотаріальних процесуальних правовідносин, які залучаються до проведення нотаріальних дій, наприклад, особу, яка підписує правочин замість заявника, перекладача тощо.

Щодо ж класифікацій, наведених С.Я. Фурсою та В.В. Баранковою, то їх слід розглядати вірними, оскільки вони ґрунтуються на розроблених процесуальною наукою класифікаціях суб'єктів

у судочинстві, насамперед, цивільному. Таким чином, вважаємо, що зазначені класифікації можуть бути взяті за основу при дослідженні питань суб'єктів нотаріальних процесуальних правовідносин.

Список використаних джерел:

1. Теорія нотаріального процесу: Науково-практичний посібник / за заг. ред. С.Я. Фурси. К. : Алерта; Центр учбової літератури, 2012. 920 с.
2. Баранкова В. Система суб'єктів нотаріального процесу: теоретичні та практичні аспекти. *Мала енциклопедія нотаріуса*. 2013. № 6. С. 155–166.
3. Проект Нотаріального процесуального кодексу України 3197 від 19.09.2008. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=3197&skl=7
4. Долинська М. С. Нотаріальний процес: підручник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2019. 652 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-268-8-10>

Панько А. І.,
студентка

Львівського національного університету імені Івана Франка

ПОМИЛКА ЯК ПІДСТАВА ВИЗНАННЯ ПРАВОЧИНУ НЕДІЙСНИМ

Незважаючи на чималу дослідженість недійсних правочинів, сьогодні ще виникає чимало теоретичних та практичних питань зокрема й щодо тих правочинів, які вчинено під впливом помилки. Підґрунтям цьому є насамперед неоднорідність правової природи недійсних правочинів як юридичних фактів, наявність оціночних понять при кваліфікації таких правочинів, які дещо по-різному тлумачаться в юридичній літературі та спричиняють певні труднощі у судовій практиці.

При вступі в цивільні правовідносини, суб'єкти цивільного права мають діяти передбачливо та раціонально. Однак, це виходить далеко не кожного разу. Тому на практиці часто виникають ситуації укладення договорів під впливом помилки. У цьому випадку особа не розуміє, що її воля не істинна, тобто не відповідає дійсності. Така ситуація виникає не в силу зовнішнього впливу, а в результаті внутрішніх психічних